

18.05.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**18 Mayıs 2023
Perşembe**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

18 Mayıs 2023 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- Ekli Listede Belirtilen Fakültelerin Kurulması ile İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Rektörlüğüne Bağlı İslami İlimler Fakültesinin Adının İlahiyat Fakültesi Olarak Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7290)
- Niğde İli, Ulukışla İlçesinde Bulunan Alanın Anadolu Uluslararası Özel Endüstri Bölgesi Olarak İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7291)

ATAMA KARARI

- Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atama Hakkında Karar (Karar: 2023/281)

TEBLİĞLER

- Payları Girişim Sermayesi Pazarında İşlem Görecek Ortaklıklara İlişkin Esaslar Tebliği (II-16.3)
- Pay Tebliği (VII-128.1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (VII-128.1.e)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 5/4/2023 Tarihli ve E: 2022/148, K: 2023/70 Sayılı Kararı

Üretici, ESK'nın süt tozu yapımına başlamasını istiyor

Türkiye Süt Üreticileri Merkez Birliği Başkanı Tefvik Keskin, ülke genelinde bahar aylarında süt üretiminin arttığını belirterek, "Ülke hayvancılığının geleceği için Et ve Süt Kurumu'nun (ESK) bir an önce süt tozu yapımına başlaması gerekiyor." dedi.

Türkiye Süt Üreticileri Merkez Birliği Başkanı Tefvik Keskin, çiğ süt üretiminin geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 7,1 azalarak 21 milyon 563 bin 492 tona gerilediğini söyledi.

Dönemsel olarak ise süt üretiminin arttığını ifade eden Keskin, üreticilerin elindeki sütün piyasaya girmesi gerektiğini bildirdi.

Keskin, "Bahar aylarında süt üretimimiz artar. Süt üretiminin yükseldiği bu dönemde süt sanayicileri tarafından alım yapılması üreticilerimiz için çok önemli. Özellikle süt tozu yapan firmaların bu dönemde süt alımı yapmaması, çiğ süt fiyatlarının düşmesine neden oldu. Ülke hayvancılığının geleceği için ESK'nın bir an önce süt tozu yapımına başlaması gerekiyor." diye konuştu.

ESK tarafından süt tozu müdahalesinin 12 ay açık olması gerektiğini vurgulayan Keskin, bunun piyasaları rahatlatacağını dile getirdi.

Keskin, Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen bölgelerde durumu fırsata çevirerek düşük fiyattan alım yapmak isteyenler bulunduğunu, bu durumun ülkedeki ineklerin kesiminin hızlanmasına neden olabileceğini söyledi.

Sütte girdi-satış fiyatı paritesinin bozulmasının sektöre zarar verdiğiine işaret eden Keskin, sürdürülebilirlik için süt üreticisinin kar etmesi gerektiğini vurguladı.

"Süt destekleme primi artırılmalı"

Keskin, üreticiye teşvik amaçlı ödenen süt destekleme primlerinin de artırılması gerektiğini belirterek şunları kaydetti: "Bu artışla süte kayıtlılık oranı daha fazla olacaktır. Üreticiye desteklemeler yeterli gelmiyor ise sütü kayıtsız da sanayiye satma eğilimi gösterebilmektedir. Bu durumda üreticiyi eleştirmek doğru değildir. Kayıtlılık demek üretimin ülke ekonomisine kattığı somut delildir. Tarım ve hayvancılık sektörü ülke nüfusunun önemli bir bölümünü istihdam etmektedir. Ülke nüfusunun beslenmesi için zorunlu gıda maddelerini üretmekte, sanayi sektörüne girdi sağlamakta ve sanayi ürünleri için talep yaratmaktadır. Dolayısıyla kayıtlılık süt sektörümüz için de önemlidir."

Süt üreticilerinin en büyük girdi kalemlerinden birinin yem olduğuna işaret eden Keskin, "Merkez Birliği olarak Tarım Kredi Yem AŞ ile üreticilerimizin yem ihtiyaçlarının karşılanması için işbirliği protokolü imzalamış bulunmaktayız. Süt üreticileri birliğimize SÜTBİR YEM logolu, yani kendi markamızla yemlerimizin ilk sevkiyatını Muğla-Milas Süt Üreticileri Birliğimiz aracılığıyla üreticilerimize yaptık. Üreticilerimize birliğimiz aracılığıyla indirimli ulaştırılacak SÜTBİR YEM projemizi ülke genelinde yaygınlaştırmaya devam edeceğiz." dedi.

Erdoğan: Tahıl koridoru anlaşması 2 ay daha uzatıldı

Cumhurbaşkanı Erdoğan, tahıl koridoru anlaşmasının 2 ay daha uzatıldığını duyurdu.

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, partisinin genel merkezinde düzenlenen toplantıda, partisinin il başkanları, milletvekilleri, belediye başkanları ve milletvekili adaylarına canlı bağlantıyla hitap etti.

Erdoğan, 28 Mayıs'taki cumhurbaşkanı seçimiyle ilgili, "Bu meseleyi bitirene kadar en küçük rehavete, boşluğa meydan vermeden aynı azim ve kararlılıkla çalışmayı sürdüreceğiz." sözlerini sarf etti.

Konuşmasında muhalefete de yüklenen Erdoğan, "Anlaşılan o ki CHP, seçime beraber gittiği ortakları üzerinden Türk siyaset tarihinin en büyük yankesiciliğine veya onların çok sevdiği bir ifadeyle söyleyeyim, tarihin en büyük hortumlamasına maruz kalmıştır. Bizzat masadaki arkadaşları tarafından sazan sarmalına alınan Kılıçdaroğlu, fena halde çarpılmıştır." ifadelerini kullandı.

Erdoğan, Karadeniz Tahıl Koridoru Anlaşması hakkında, "Tüm dünyaya müjde vermek istiyorum. Tahıl Koridoru anlaşmasının 2 ay uzatılmasına karar verildi." dedi.

Türkiye'nin CDS'i 7 ayın zirvesinde!

Türkiye'nin CDS'i, seçim öncesindeki haftada 5 ayın en düşük seviyesini görürken; seçimin ikinci tura kalmasıyla beraber belirsizliğin artması, Türkiye'nin CDS'inde yükselişe neden oldu ve Türkiye'nin CDS'i yaklaşık 7 ayın en yüksek seviyesine ulaştı.

Cumhurbaşkanlığı seçimi öncesindeki haftada **5 ay sonra ilk kez 500 puanın altına gerileyen** Türkiye'nin risk primi, seçim sonrasındaki haftada yükselişe geçti. Uzmanlar, seçimde ikinci turun yapılacağı 28 Mayıs'a kadar **risk primindeki** yükselişin devam edebileceğinin altını çiziyor.

Türkiye'nin kredi ödeyebilme durumunu gösteren ve risk primi olarak adlandırılan beş yıllık kredi temerrüt takası (**CDS**), **675 baz puana** kadar yükseldi ve böylelikle yaklaşık **7 ayın zirvesine** ulaştı.

Türkiye'nin risk primi, geçtiğimiz hafta cuma gününü 505 baz puandan tamamlarken; **3 günde 170 baz puan** artmış oldu.

Türkiye risk primi, gelişen piyasalar liginde en yüksek ikinci ülke konumunda bulunuyor. Türkiye'nin üzerinde 5 bin baz puanının üzerindeki risk primiyle Arjantin yer alıyor. Türkiye'nin ardından ise, 317 baz puanla Güney Afrika bulunuyor.

Döviz talebine karşı mücadele tam gaz!

Merkez Bankası interbank işlemlerde bankaların günlük döviz limitini yüzde 25 düşürdü. Bloomberg'ün haberine göre; bankalardan ayrıca, acil değilse firmaların döviz talebinin "TL Uzlaşmalı Vadeli Döviz Sözleşmesi" işlemlerine yönlendirmeleri istendi. TCMB bugün yayınladığı tebliğle de bankalara dövizden TL'ye yılsonuna kadar ek dönüşüm hedefi getirdi.

Döviz dönüşlü KKM'de vade sonuyla birlikte dolar ihtiyacı artarken, ekonomi yönetimi döviz talebi törpüleme çabasında. Seçim öncesi kurumsal döviz satışı kısıtlanırken, 14 Mayıs seçimleri sonrası da hamleler devam ediyor.

Bloomberg haber ajansının bankacılık kaynaklarından edindiği bilgilere göre; Merkez Bankası interbank işlemlerde bankaların **günlük döviz alım limitini** düşürdü.

Kaynaklar, bankalararası piyasada alınabilecek döviz tutarı limitlerinin yüzde 25 oranında aşağı çekildiği bilgisini verdi.

Bloomberg'ün haberine göre; bankalardan ayrıca, acil değilse firmaların döviz talebinin **TL Uzlaşmalı Vadeli Döviz Sözleşmesi** işlemlerine yönlendirmeleri istendi.

Dövizden TL'ye yılsonuna kadar ek dönüşüm

Merkez Bankası bugün yayınladığı tebliğ ile de yılsonuna kadar daha çok döviz mevduatının TL'ye geçmesini sağlamayı amaçlayan düzenlemeye gitti.

2023 yılının geri kalanında gerçek kişi yabancı para mevduat/katılım fonundan TL mevduat/katılma hesaplarına **ek dönüşüm hedefi** uygulanacak.

Böylece 26 Mayıs hesaplama tarihinden 28 Temmuz hesaplama tarihine kadar yüzde 10'un altında ek dönüşüm yapılması halinde eksik kalan tutar menkul kıymet bloke olarak tesis edilecek. 28 Temmuz hesaplama tarihinden itibaren yüzde 30'un altında kalan bankalar ise ek dönüşüm oranının paydasında yer alan mevduat/katılım fonu tutarının yüzde 10'u oranında ilave menkul kıymet söz konusu hedefe ulaşıncaya kadar bloke olarak tesis etmesi gerekecek.

Menkul kıymet tesisine tüketici kredileri de dahil

Merkez Bankası (TCMB) dün de bireysel kredilerin bir miktar yavaşlaması ile sonuçlanacak yeni düzenlemeler açıklamıştı. Kredi büyümesine göre **menkul kıymet tesisi uygulaması**nın kapsamı genişletilerek, diğer ticari krediler ile tüketici kredileri de bu kapsama dahil edildi. Bu değişiklik, yapılan kuyum harcamaları ve nakit çekimleri için geçerli.

İşlemcilere göre TCMB piyasayı dengelemek için ihtiyaç duyduğu döviz miktarını azaltmayı hedefliyor. Reuters'a konuşan bir bankacı TL tarafında ikinci tur seçimlere kadar büyük değişim beklemediğini belirterek, "Ancak seçim sonrası için tekrar değerlendirme yapılması gerekebilir. Kısa vadedeki beklentilerimizin aksine orta uzun vadede bu sistem hala sürdürülebilir görünmüyor" dedi.

Dolar/TL 19,7'nin üzerinde

Dolar, Türkiye piyasalarının kapalı olduğu akşam saatlerinde uluslararası piyasalarda 19,82 TL'ye kadar yükselirken, bugün gün içinde en düşük 19,6570 TL'yi gördü. Kur saat 13.15 itibarıyla yüzde 0,20 yükselişle 19,7559 TL seviyesinde yer aldı. Kurda 'makas' ise 50 kuruşlara gerilemiş durumda.

İşverenin korkulu rüyası: Asgari ücret seçimden önce belli olur

Cumhurbaşkanı seçiminde 2. tur beklenirken adaylar yeni ekonomik vaatler ile seçmenin karşısına çıkacak. Kulislerde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Temmuz ayını işaret ettiği asgari ücret artışının seviyesinin erkene çekilebileceği konuşuluyor.

Türkiye'nin ekonomik sorunlar yaşadığı bir dönemde hem sabit gelirliler, hem de çiftçiler büyük sıkıntı yaşadı. Büyük bölümünü sabit gelirlilerin oluşturduğu tüketicilerin karşılaştıkları hayat pahalılığının önemli kısmının gıda kaynaklı olması, dikkatlerin çiftçilere yönelmesini sağlıyor.

Buna karşılık çiftçiler ise maliyetleri yüksekliği sebebiyle yeterince kazanamadıkları gibi, elde ettikleri hasılatın çoğu zaman masrafların karşılanmasına bile yetmemesinden şikayetçi oluyorlar.

Her iki kesimin de sıkıntıda olduğu bir dönemde yapılan seçimde, beklenenin aksine hem parlamento hem de Cumhurbaşkanlığı için kurulan sandıkta, iktidarın yer aldığı ittifak öne çıktı. Yani, muhalefetin propaganda döneminde simgeleştirdiği soğan ve et fiyatları, seçmen tercihinin kendi lehine çevirmesine yetmedi.

Öte yandan iktidar kanadı da yeni katılanların yarısından fazlasının oyunu almak zorunda olduğu için, ikinci turun çantada keklik olmadığı bilincinde. Bu yüzden yeni seçime 10 gün kala propaganda döneminde yeni ekonomik vaatlerle seçmenin karşısına çıkacak.

“Ücretler yüzde 15.21 eridi, ikinci tur öncesi beklenti arttı”

Kulislerde bu süreçte ücretli kesime ve çiftçilere hangi mesajların verileceği konuşuluyor. Ücretli çalışanların yarıya yakınının asgari ücretli olması veya bordrolarının asgari ücretten gösterilmesi, yeni asgari ücretten beklentileri artırıyor. Yılbaşında aldığı ücret enflasyon karşısında yüzde 15.21 oranında gerileyen ücretli çalışanlar bir yandan asgari ücrette artış beklerken, asgari ücretin üzerinde gelir elde edenler ise ocak ayında olduğu gibi paralel bir ücret artışı bekliyor.

Seçimin ikinci tura kalmasıyla birlikte belirsizlikten şikayetçi olan iş dünyası şimdi de asgari ücretin 28 Mayıs'tan önce belirlenip belirlenmemesine takılmış durumda. Her ne kadar Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, seçim sürecinden önce asgari ücretin temmuz ayında yeniden ele alınacağını belirtse de kulislerde geçerlilik tarihi temmuz ayı olsa bile seviyesinin seçim öncesi ilan edilebileceği konuşuluyor.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin, seçimden önce katıldığı bir TV programında asgari ücretin 500 dolara karşılık gelen bir seviyede belirleneceğini söylemişti.

Bankalara baskı artıyor, KKM faizi %50 yolunda

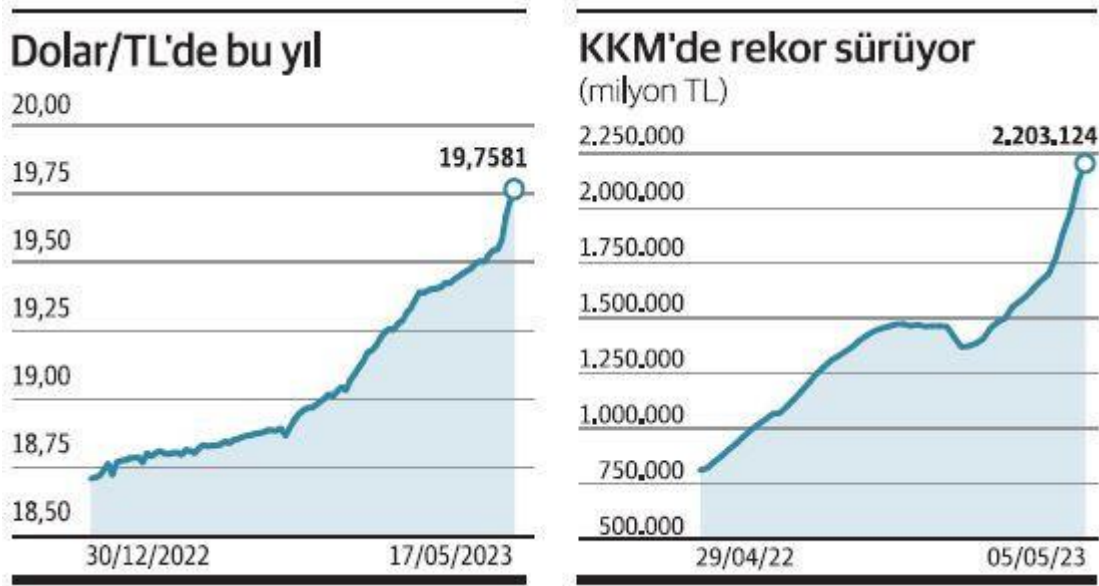
TCMB, bankalara verdiği dövizden TL'ye ek dönüşüm hedefini yukarı çekti. Uygulamanın başlamasıyla, KKM faizinde yeni bir artış dalgası bekleniyor.

Şebnem TURHAN

Merkez Bankası, döviz ve altın talebini geriletmek kur korumalı mevduata ilgiyi artırmak için yeni bir hamle yaptı. Seçim sonrası ilk iş gününde kredi kartından nakit çekim ile kredi kartıyla kuyum ve döviz alımlarının önünü kesmeyi hedefleyen Merkez Bankası, bankalara dövizden TL'ye dönüşümde gerçek kişiler için ek dönüşüm hedefi getirdi. Oldukça kafa karıştıran hatta banka yönetimlerini acil toplantıya götüren karar sonrası bankacılık sektörü kaynakları Merkez Bankası'nın bu adımla vatandaşları döviz ve altın alımından KKM'ye kaydırmayı hedeflediğini dile getirerek TL mevduat faizlerinin yüzde 40'a geldiği ortamda dövizden dönüşlü KKM faizlerinin de yüzde 50'ye çıkabileceğine dikkat çekti.

Merkez Bankası dün Resmi Gazete'de yayımlanan değişikliğiyle, bankalara verdiği dövizden TL'ye ek dönüşüm yükümlülüğü eşiklerini, gerçek kişi hesapları için yeniden düzenledi. Buna göre gerçek kişi hesaplarında 26 Mayıs'tan 28 Temmuz'a kadar yüzde 10'un altında ek dönüşüm yapılması halinde eksik kalan tutar kadar bankalar, eksik kalan tutar kadar 6 ay süreyle menkul kıymet tesis edecek. Nisanda getirilen dönüşüm hedefleri erinde hem gerçek hem de tüzel kişiler için yüzde 5 TL'ye dönüşüm oranı yer almıştı. Şimdi gerçek kişilerde yüzde 5 artı yüzde 10 ek dönüşüm hedefi getirildi.

28 Temmuz'dan sonra hedef yükseliyor

28 Temmuz sonra da yüzde 10'a çıkarılan dövizden TL'ye ek dönüşüm oranı yüzde 30'a yükseltilecek ve bu oranı tutturamayan bankalar ise ek Merkez Bankası bankacılık sektörüne gerçek kişiler için ek dövizden TL'ye dönüşüm hedefi getirdi. Bankacılık sektörü kaynakları bu adımların döviz ve altın talebini kısıp KKM'ye ilgiyi artırmayı hedeflediğini ve KKM'ye verilen faizin yüzde 50'ye kadar çıkabileceğini vurguladı. dönüşüm oranının paydasında yer alan mevduat fonu tutarının yüzde 10'u oranında ilave menkul kıymeti söz konusu hedefe ulaşılncaya kadar bloke olarak tesis edecek. Merkez Bankası henüz uygulama talimatını yayımlamadığı için bankacılık sektörü de yeni hesaplamalarla işin içinden çıkmaya çalışıyor.

Merkez Bankası'nın bu yeni ek dönüşüm hedefi mevduat büyüklüğü Merkez Bankası'nca belirlenecek tutarın altında olan bankalara uygulanmayacak. Bankacılık sektörü kaynakları ilgili tutarın 1 milyar TL olarak belirlendiğini dile getirdi.

Önceki gün de Merkez Bankası kredi büyümesine göre menkul kıymet tesisi uygulamasının kapsamı genişletilerek, diğer ticari krediler ile tüketici kredilerini de bu kapsama dahil etmişti. Merkez Bankası belirli bir limitin üzerindeki bireysel kredi kartları vasıtasıyla yapılan nakit çekimi ve kuyum harcamalarının kredi türüne göre yüzde 30 oranında menkul kıymet tesisine tabi olmasına karar verdi.

Seçim sonrası iki yeni hamleyle döviz ve altına talebi düşürmek vade sonunda çıkışların arttığı KKM'ye ilgiyi yükseltmek için devreye giren Merkez Bankası'nın adımlarını bankacılık sektörü kaynakları 28 Mayıs seçiminden sonra yapılabileceklerin bir ön gösterimi olarak yorumladı.

Döviz talebinin KKM büyüsün

Bir bankacılık sektörü kaynağı Merkez Bankası'nın döviz alımını düşürmeye çalıştığını belirterek bankalara ise istediğiniz kadar yüksek faiz vermekten çekinmeyin mesajı verdiği dikkat çekti. Böylece gerçek kişilerde ekstra bir yüzde 10 daha KKM hedefi getirilmesinin KKM faizlerini yukarıya iteceğine dikkat çeken bankacılık sektörü kaynağı, şu anda yüzde 40'a gelen TL mevduat faizleri ve enflasyon oranları dikkate alındığında KKM faizlerinde yüzde 50 oranının görülmesinin sürpriz olmayacağına işaret etti. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu verilerine göre KKM hacmi 2.2 trilyon liranın yani 113.15 milyar doların üzerinde bulunuyor. Bugün BDDK 14 Mayıs seçimleri öncesi KKM hacmini açıklayacak. Öte yandan döviz mevduatlarında da 5 Mayıs haftasında bir küçük düşüş yaşanmıştı. Geçen hafta ise kurlardaki sert hareketler ve döviz talebi nedeniyle mevduat artışı görülebileceğini söyleyen kaynaklar Merkez Bankası'nın bugün verileri açıklayacağını da hatırlattı.

Sektörün endişeleri artıyor

Ancak sektörün endişeleri de her yeni adımla birlikte büyüyor. Bankacılık sektörü kaynakları her ne kadar 28 Mayıs'ta yeni bir seçim yapılacak olsa da görünenin yerel seçimlere kadar ekonomi politikalarında bir değişiklik olmayacağı görüşünde. Bunun da KKM'nin artarak devamı ve yerel seçimlere kadar baskılanan döviz kurları sonucunu yaratacağına işaret eden kaynaklar yerel seçimler sonrasında ise bambaşka hikayeler yaşanabileceğini KKM'den çıkışın nasıl olacağını kimsenin bilemediğine vurgu yaptı.

Gösterge tahvil faizlerinde sert zikzaklar yaşanıyor

Bankacılık sektörüne yönelik tedbirler gelmeye devam ederken gösterge tahvil piyasasında ise sert hareketler yaşandı. Merkez Bankası'nın her adımı bankacılık sektörünü menkul kıymet alımına yönlendiriyor. Ve menkul kıymet alım şartları bankacılık sektörünü 5 yıl ve üzeri vadelerdeki tahvillere yönlendiriyor. Ancak en sert hareketler ise 2 yıllık gösterge tahvil faizinde yaşandı. Seçim sonrası ilk işlem gününe yüzde 16'nın üzerindeki cuma kapanışla giren 2 yıllık gösterge tahvil faizi yüzde 10'un altına indi. İkinci işlem gününde ise yüzde 5,47'ye kadar inen 2 yıllık gösterge tahvil faizi yüzde 9,36'ya çıktı dün ise yüzde 7,92 seviyesini gördü. Bankacılık sektörü kaynakları bu sert zikzakların büyük dengesizliklere işaret ettiğini dile getirdi. 10 yıllık gösterge tahvil faizi ise 12 Mayıs kapanıştaki yüzde 14,35'lik değerinden yüzde 11,59'a dün ise yüzde 9,85 ile yüzde 10'un altına geriledi. 5 yıllık gösterge tahvil faizi de cuma kapanıştaki yüzde 18,73 seviyesinden dün itibarıyla yüzde 10,53 seviyelerine düştü.

Dövizde bir yandan kısmi serbestlik bir yandan kısıtlama

Döviz kurlarında bankalararası piyasa ile serbest piyasa ve bankalardan satışta seçim sonrasında makas azalmaya başladı. Ancak bunun nedeni bankalararası piyasada döviz kurlarındaki yukarı yönlü hareket. Bankacılık sektörü kaynakları ekonomi yönetiminin her gün kabaca 10 kuruşa kadar bir artışa izin verdiğini

hatırlatırken yine de makasın uzun bir süre devam edeceğini yineledi. Dolar/ TL seçimden sonra bu hafta yüzde 0,92 yukarı yönlü hareket izledi. Euro/TL'de ise bu haftaki yükseliş yüzde 0,71 seviyelerinde. Dün bankalararası piyasa ile serbest piyasa arasında dolar/TL satış fiyatı makası yüzde 2,5'e kadar geriledi. Geçen hafta bu makas yüzde 10'un üzerine çıkmıştı. Bunlar yaşanırken Bloomberg, Merkez Bankası'nın bankalararası piyasada bankaların günlük FX alım limitini düşürdüğünü yazdı. Bloomberg'in konu hakkında doğrudan bilgi sahibi kaynaklara dayandırdığı haberine göre TL üzerindeki baskıları azaltmak için bankalararası piyasada bankaların alabileceği döviz tutarı limitleri yüzde 25 oranında aşağı çekildi. Haberde ayrıca bankalardan acil değilse firmaların döviz talebini TL uzlaşmalı vadeli döviz sözleşmeli işlemlerine yönlendirmesi istendi.

Kısa vadeli borç stoku yeni tarihi zirvesinde

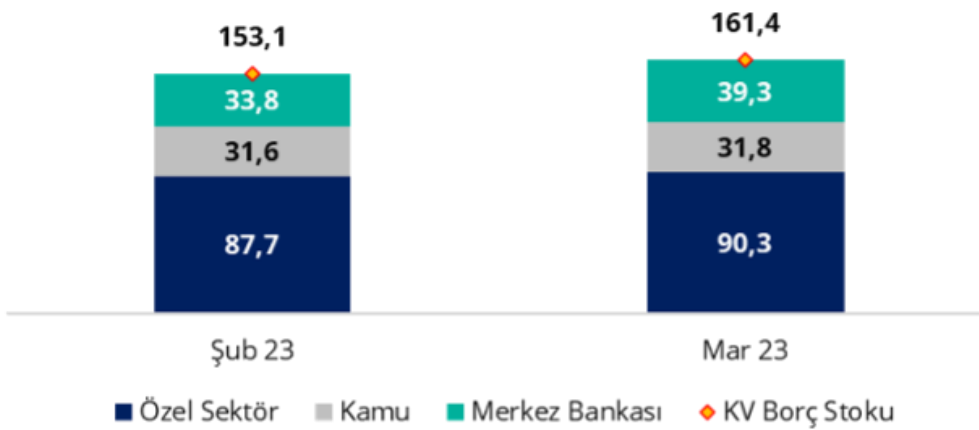
TCMB tarafından yayımlanan verile göre, mart sonu itibarıyla, kısa vadeli dış borç stoku, 2022 yıl sonuna göre yüzde 8,7 oranında artışla 161,4 milyar dolar oldu.

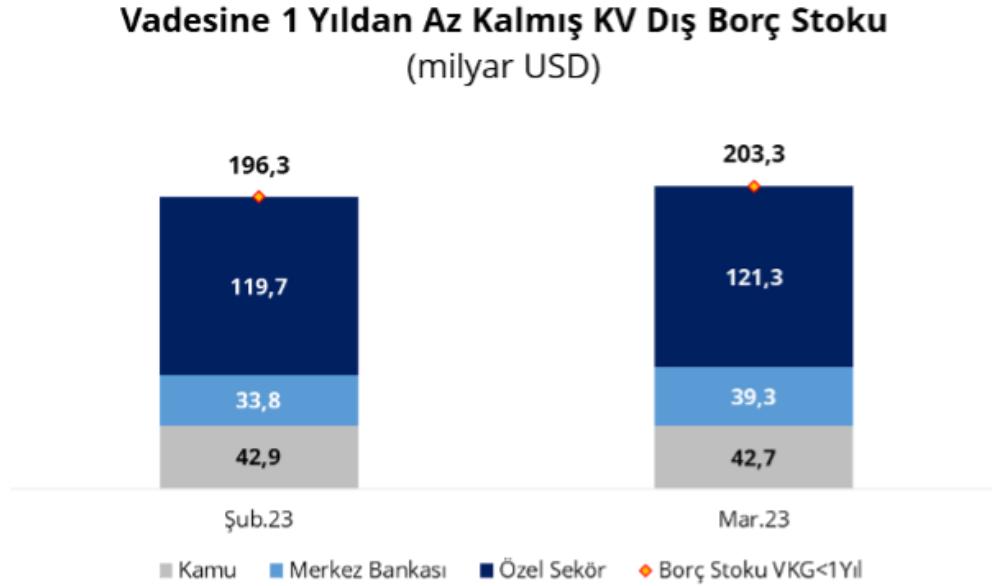
Ali Orhan YALÇINKAYA

Yurtiçinde yerleşik kişilerin bir yıl ve daha kısa vadeli borç stoku 2022 yılı sonuna göre 12.9 milyar dolar artarak 2023 yılı ilk çeyrek sonu itibarıyla 161.4 milyar dolar oldu. Söz konusu dönemde borçlu bazında özel sektörün kısa vadeli borç stoku 90.3 milyar dolara, kamunun borcu 31.8 milyar dolara, Merkez Bankasının borcu 39.3 milyar dolara yükseldi.

Yurtiçi Yerleşiklerin KV Borç Stoku (milyar USD)

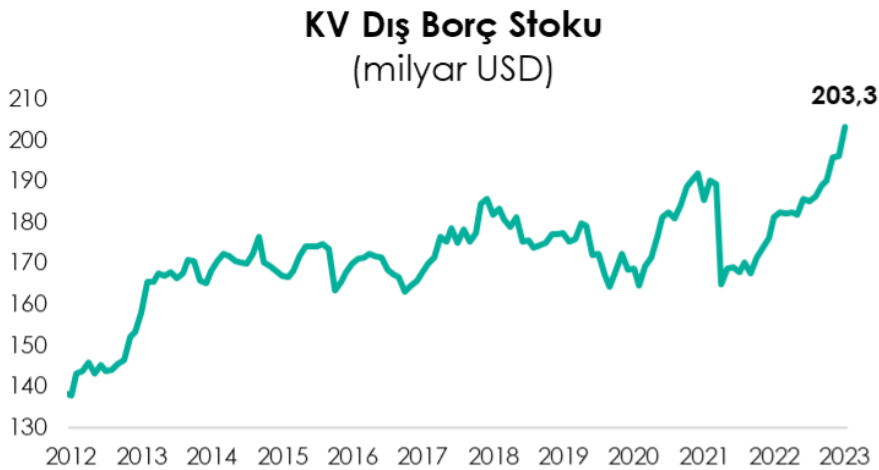

Bir önceki aya göre kamunun borcu 42.9 milyar dolardan 42.7 milyar dolara gerilerken, Merkez Bankasının borcu 33.8 milyar dolardan 39.3 milyar dolara, özel sektörün borcu 119.7 milyar dolardan 121.3 milyar dolara yükseldi.

Vadesine 1 yıl veya daha az kalmış kısa vadeli dış borç stoku ise 2023 ilk çeyrek sonu itibariyle yeni tarihi zirvesine çıkarak 203.3 milyar dolara yükseldi.

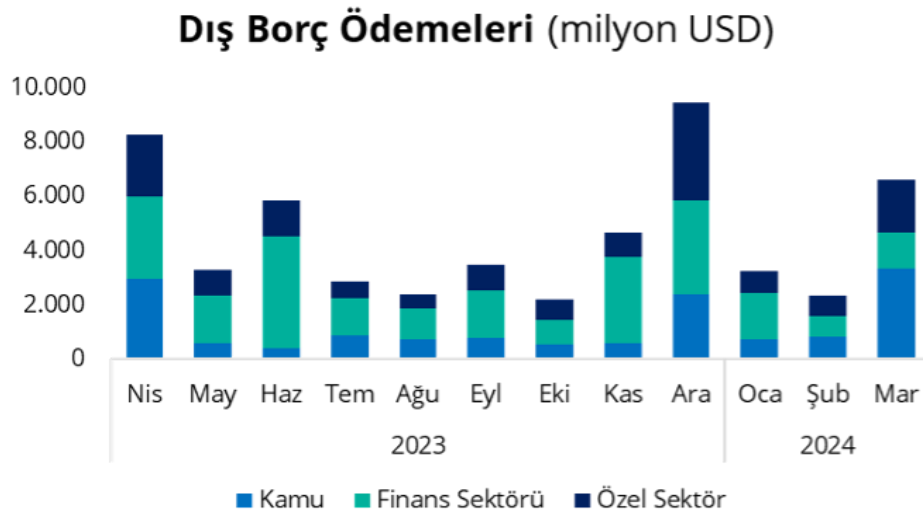
2022 yılı sonunda rakamın 190.2 milyar dolar olduğu dikkate alındığında artış 13.1 milyar dolar oldu.

Dün açıklanan verilerde 2023 Mart ayı itibariyle özel sektörün yurt dışından sağladığı kredi borcunun 2022 yılı sonuna göre 1.15 milyar dolar azalarak 158.0 milyar dolara gerilediğini görmüştük. Bu rakamın 149.0 milyar doları uzun vadeli, 9.0 milyar doları ise kısa vadeli borçlardan oluşmaktaydı.

Özel sektörünün yurt dışından sağladığı kredi borcunun 1 yıla kadar olan vade dağılımına bakıldığında Nisan 2023-Mart 2024 döneminde ödenecek toplam borç tutarı 39.9 milyar dolar olup, bu tutarın 21.9 milyar doları bankaların, 15.4 milyar doları reel sektörün, 2.6 milyar doları ise bankacılık dışı finansal kurumların borcundan oluşmaktaydı.

Özel sektörün yurt dışından sağladığı 1 yıla kadar vadesi olan borçlar ile söz konusu dönemde kamunun borçlarını da dikkate alarak dağılıma bakıldığında 2023 yılı Mayıs-2024 Mart döneminde toplamda 46.3 milyar dolar tutarında geri ödeme söz konusu.

2023-2025 dönemini kapsayan Orta Vadeli programda 2023 yılının tamamında cari dengenin 22.0 milyar dolar açık vereceği öngörüldürken, piyasa katılımcıları anketinde beklenti 37.8 milyar dolar düzeyinde. Bu veriden hareketle Türkiye'nin 1 yıl içerisinde toplam finansman ihtiyacının 241.1 milyar dolara ulaşacağı görülüyor.

Kredide ikinci tur freni: Belirsizlik bankacılık sistemine yansdı

İkinci tura kalan seçim belirsizliği bankacılık sisteminde ilk olarak kredilere yansdı. Bankacılık kaynakları, kamu bankaları da dahil pek çok özel bankanın konut, taşıt, ticari ve ihtiyaç kredileri taleplerinde başvuru sonuçlarını 29 Mayıs'a bıraktığını söyledi. İhtiyaç kredilerinde faizlerin yüzde 3,5'lere çıktığı görüldü.

Hamide HANGÜL

Kredi cephesinde işler karıştı. Bankacılık kaynaklarının verdiği bilgiye göre, seçim öncesinde, Merkez Bankası'nın sözlü talimatı sonrasında kamu bankalarının 250 bin lira ile konut kredilerini sınırlaması sonrasında çoğu özel bankanın konut, taşıt, ticari ve ihtiyaç kredilerini karşılama noktasında 29 Mayıs'a kadar adeta frene bastığı öğrenildi.

Konut kredisinde faiz oranının yüzde 4'lere yükseldiği; ticari, taşıt ve ihtiyaç kredilerinde de 3-3,5 arasında seyrettiği görüldürken, söz konusu oranlarda seçim sonrasında yeni fiyatlamalara gidilebileceği de belirtiliyor. Bankacılık sektöründe, 14 Mayıs seçimleri öncesinde gelen yeni düzenlemeyle ihtiyaç kredilerinde 70 bin lira, konut kredilerinde 250 bin lira sınırlama getirilmişti.

Bu arada Merkez Bankası'nın önceki gün bazı ihtiyaç kredilerinde menkul kıymet tesisi kararı almasıyla birlikte, birçok özel banka da kredi kartından nakit avans çekiminden, bireyselle kadar tüm kredi taleplerini yeniden düzenledi. Görüşlerine

başvurduğumuz bankacılık kaynakları, regülasyon sonrasında çoğu bankanın kredi kartına nakit avansı kapattığını açıkladı.

DÜNYA'nın ulaştığı sektör temsilcileri, ikinci tur seçimleri sonrasında yeni hükümetin nasıl bir ekonomi politikası izleyeceğinin bilinmediğine dikkat çekti. Sektör kaynakları, "Bu nedenle krediler tarafında 'bekle gör' durumu var. Şu anda konut, ticari, taşıt kredilerinde, hepsinde bir duraksama söz konusu. Acil ihtiyaçlar için yardımcı olunuyor ancak, genelde durduruluyor. Bireysel kredilerde faiz oranları bugün 3-3,5'lara çıktı, yani yıllık yüzde 40'lara dayandı" dedi.

Bankacılar, regülasyonla bankalara nisan-mayıs dönemi için kredi büyümesinde yüzde 3'ü geçilmemesi yönünde kararın bildirildiği, söz konusu sınırın aşılması halinde ilave yüklerin geldiğine işaret ederek, "Dolayısıyla o da bankalar için önemli bir konu. Özellikle böyle enflasyonist bir ortamda" dedi. Bankacılık kaynakları, söz konusu regülasyon nedeniyle bankaların kredi talebinde ağır kalmaya başladığına işaret etti.

Konut kredileri yoğun talep

Bir başka bankacılık sektör temsilcisi, konut başta olmak üzere ihtiyaç kredilerinde seçimin hemen ertesi günü olan 29 Mayıs'a kadar olan kredi taleplerinin ertelendiğini, özellikle konut kredilerinde çok başvuru olduğunu ancak, çıkmadığını vurgulayarak, "Faiz oranı şu anda 4'lere yükseldi. Neredeyse tüm bankalarda öyle. Limitler, fiyatlamalar değişecek. Seçimlerden sonra kredilerde bir ertelenmiş talep görebiliriz" dedi.

İnsanlar yıllarca ucuz krediyle döviz aldı

Görüşlerine başvurduğumuz bir reel sektör temsilcisi ise, "İnsanlar yıllarca bu ucuz kredilerle döviz aldı. Şimdi acil ticari kredilerle, sadece acil ihtiyaçlar karşılanabiliyor. O da zor durumda kalırsa, hemen ödemesi varsa ve bunları belgelerse" ifadelerini kullandı.

Bu ortamda ticari banka müşterilerinin acil ihtiyaçlarının nasıl karşılanacağına yönelik bir soru üzerine bankacılık çevreleri, "Ticari bir firmaysa ve acil ihtiyacı varsa yardımcı olunuyor. Örneğin, banka müşterisinin yarın çeki, ödemeleri vardır. O müşteri çekini, faturalarını, ödemelerini beyan ederse yardımcı olunuyor. O durumdaki müşterilerin ihtiyaçları bir şekilde çözülüyor" denildi.

Kredi kartına nakit avans kapandı

Merkez Bankası, 16 Mayıs'ta yayımladığı yeni regülasyonla ihtiyaç kredilerinde menkul kıymet zorunluluğu getirmişti. Bu kapsamda Merkez Bankası, kredi kartı belirli bir limitin üzerinde olanlar için kredi kartı vasıtasıyla yapılan nakit çekim ve kuyum harcamalarının kredi türüne yüzde 30 oranında menkul kıymet tesisine tabi olmasını kararlaştırmıştı. Bankacılık kaynakları, "Tüketiciler bu nakit avansla ihtiyacını karşılıyordu. Kredi kartından nakit avans çekiyordu. 1,36 faiz oranıyla.

18.05.2023

Menkul kıymet zorunluluğuyla birlikte çoğu banka, pazartesi gününden itibaren kredi kartından nakit avansı kapattı” dedi.

Sektör temsilcileri, bir ay öncesinde herkesin faiz oranı düşük olduğu için yüzde 1,36’dan kredi kartından nakit avans kullandığını belirterek, söz konusu durumun bankaların zararına bir durum olduğuna işaret etti. Bankacılık sektörüne göre, talep enflasyonu kısılmaya çalışılıyor.

Cumhurbaşkanı seçimi için 2 bin 269, milletvekili için 4 bin 825 sandığa itiraz

14 Mayıs seçimiyle ilgili açıklama yapan CHP'li Erkek, "Cumhurbaşkanlığı için, 2 bin 269 sandık sonuç tutanağında farklılık tespit ettik. Kılıçdaroğlu aleyhine olanları da ayrıca tabii ki tespit ediyoruz. Bunların hepsinin itirazları pazartesi 17.00 itibariyle yapıldı. Milletvekilliği için toplam 4 bin 825 sandıkta farklılık, uyuşmazlık tespit ettik." dedi.

CHP Hukuk ve Seçim İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Muharrem Erkek, CHP Genel Merkezi'nde basın toplantısı düzenledi.

Seçim sonuç tutanaklarındaki usulsüzlüklere ilişkin itirazların yapıldığını bildiren Erkek, şunları kaydetti:

"Öncelikle önemli bir teşekkürle başlamak istiyorum. 14 Mayıs'ta oy kullanan tüm seçmenlerimize, sandık kurullarında görev yapan tüm sandık kurulu üyelerine, müşahitlere, okullarda, binalarda görev yapan tüm bilişim sorumlularımıza, avukatlarımıza, seçim kurullarında görev yapan tüm siyasi parti temsilcilerine, kamu görevlilerine, herkese ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Bilgileriniz üzere 14 Mayıs'taki seçimde yurt içinde 192 bin 214 sandığımız vardı. Yurt dışında 9 bin 593 sandığımız vardı. Toplam 201 bin 807 sandığımız vardı. Bu

sandıkların tamamına yakınında yani yüzde 99,9 oranında ıslak imzalı sandık sonuç tutanaklarını sistemimize girdik. O küçücük oranı da kontrollerimizi yapıyoruz yüzde 100 olarak tamamlayacağız. Öncelikle bizim sistemimiz nasıl çalışıyor bunu paylaşayım sizlerle. Oylar kullanılıyor, sandıklar açılıyor, sayım döküm işlemleri yapılıyor. Sandık sonuç tutanakları hazırlanıyor, imzalanıyor. Bu sandık sonuç tutanağını, bizim sandık kurulu üyemiz ya da müşahidemiz okul sorumlumuza ulaştırıyor. Okul sorumlumuz da İlçe Başkanlığımıza ulaştırıyor. İlçe başkanlığımız da bunu sisteme girdiğinde, otomatik olarak Genel Merkezimiz de bunu görüyor.

"Her bir oyu takip ediyoruz"

Yani okul sorumlumuz İlçe Başkanlığımız ve Genel Merkez... Bu sandık sonuç tutanağı girildiğinde sisteme aynı sandık sonuç tutanağı YSK'nın da sistemine girmişse kendi seçim kurulları aracılığıyla ve arada bir farklılık varsa bizim sistemimizde kırmızı alarm veriyor. Sandık sonuç tutanağı bizim kendi sandık sonuç tutanağımızla YSK'nın tutanağı arasında bir uyumsuzluk varsa bizim sistemimizde kırmızı alarm veriyor ve bunu hem Genel merkez hem il hem ilçe görüyor. İşte burada zaten düzeltmeler ve itirazlar başlıyor. Yani son derece sağlıklı bir alt yapımız ve sistemimiz var. Çünkü bizim için seçmen iradesi, milli irade her şeyin üstündedir ve her bir oyu takip ediyoruz.

Evet bu kırmızı alarm verildi. Size tam rakamları vereceğim. Cumhurbaşkanlığı için önce vereyim. Cumhurbaşkanlığı için ayrı, milletvekilliği için ayrı tutanaklar düzenleniyor. Toplam 201 bin 807 sandık. 2 bin 269 sandıkta Cumhurbaşkanlığı için, 2 bin 269 sandık sonuç tutanağında farklılık tespit ettik. Tabi 4 adayın da lehine, aleyhine olabilir. Ayrıca bizim adayımız, Millet İttifakı'nın adayı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu aleyhine olanları da ayrıca tabii ki tespit ediyoruz. Bunların hepsinin itirazları pazartesi 17.00 itibariyle itirazlar yapıldı. Milletvekilliği için toplam 4 bin 825 sandıkta farklılık uyumsuzluk tespit ettik. CHP ve İYİ Parti aleyhine yani Millet İttifakı olarak. Bunların bazıları 1 oydur, bazıları 2 oydur, bazıları 10 oydur, bazıları 100 oydur, bazıları 300 oydur. Bunların da itirazları dün 15.00 itibariyle bitti.

Şu bilgiyi de vereyim, biliyorsunuz ilçe seçim kurullarında birleştirme tutanakları düzenlenirken bazı maddi hatalar da ilçe seçim kurulları tarafından düzeltiliyor. İtiraz olmadan da bazı maddi hatalar ilçe seçim kurullarında, orada tüm siyasi partilerin siyasi temsilcileri de var, düzeltiliyor. Birkaç örnek vereceğim, kırmızı yandı. Birkaç somut örnek vereceğim. Bunların hepsi tek tek incelenmiştir. Cumhurbaşkanlığı için Sultangazi, Nuri Pakdil Anadolu Lisesi 1374 numaralı sandık. Kemal Kılıçdaroğlu 260 oy almış 76 yazılmış. Erdoğan 72 almış sisteme 248 olarak girilmiş. İtiraz yapılmış ve seçim kurulu kararıyla itiraz haklı bulunmuş YSK'nın sistemine de Kemal Kılıçdaroğlu 260 oy, Erdoğan 72 oy olarak girmiş, doğru olarak düzeltilmiş. Birkaç örnek daha vereceğim. Ankara Keçiören Aşık Veysel Ortaokulu 4137 numaralı sandık, burada Kemal Kılıçdaroğlu 137 aldığı halde 121 sisteme girmiş, Erdoğan 177 aldığı halde 201 sisteme girmiş, sistem kırmızıyı vermiş bu şekilde biliyorsunuz toplam 2 bin 269 tutanakta farklılık tespit edildi hepsi incelendi.

Elâzığ merkez ilçe, 1005 numaralı sandık, Kemal Kılıçdaroğlu'nun 95 oyu tutanakta var ama sistemde bu oy Muharrem İnce'ye yazılmış... İtiraz edilmiş, Elazığ merkez birinci İlçe Seçim Kurulu kararı ve düzeltilmiş sistemde tekrar o 95 oy Kemal Kılıçdaroğlu'na, Muharrem İnce'ye 0 oy olarak yazılmış. Malatya Battal Gazi birinci İlçe Seçim Kurulu, 2 sandıktan örnek vereyim çok var. 1050 numaralı sandıkta Kemal Kılıçdaroğlu 228 oy almış ama bu oylar Muharrem İnce'ye yazılmış, itiraz üzerine İlçe Seçim Kurulu kararıyla düzeltilmiş. Yine Battal Gazi, Malatya birinci İlçe Seçim Kurulu 1053 numaralı sandık Kemal Kılıçdaroğlu'nun 50 oyu Muharrem İnce'ye yazılmış bu da itiraz üzerine düzeltilmiş... Böyle yüzlerce örnek var. Bütün sandıkların sonuçları hem bizim tutanaklarımız hem YSK'nın tutanakları karşılaştırılarak tek tek kontrol edildi ve gerekli tüm itirazlar yapıldı. İtiraz süreçleri de takip ediyor. Milletvekilliği için itirazlar dün 15.00 itibarıyla bitti. Cumhurbaşkanlığı için zaten Pazartesi 17.00 itibarıyla bitmişti. Sonuçları, genel sonuçları değiştirmeyecek nitelikte de olsa her bir oyu takip ediyoruz. Memleketin her köşesindeki, her sandıktaki, her bir oyu takip ediyoruz. Milletvekilliğinde bazı yerlerde 100 oyla, 200 oyla farklılıklar olabilir, onları da takip ediyoruz. Örneğin Maraş'ta ikinci milletvekilliğimiz için, İstanbul 3'üncü bölgede milletvekilliğimiz için itirazlar, diğer taraf da yapıyor AKP'de yapıyor. Her oy yakın bir şekilde takip ediliyor. Bu konuda herkes müsterih olsun.

Yurt dışı oyları

Tabi yanlış bilgilendirme de hepimizi çok yoruyor. Örneğin Almanya Bremen'den paylaşılmış, 'Bremen'de şu kadar seçmen var ama şu kadar geçerli oy çıkmış, nasıl olur?' İşte 'bin 138 seçmeni var Bremen'in geçerli oy nasıl 10 bin 680 olur?' Bir kere Bremen'de kayıtlı bir seçmen yok, sıfır. Hepsi Hannover'e bağlı, Hannover'in toplam seçmeni 114 bin 119... Bremen'de kullanılan oy da 12 bin 151 ve Hannover seçmenine bağlı bunlar. Bunların hepsi tek tek takip ediliyor. Biliyorsunuz yurt dışındaki seçmenler her yerde oy kullanabiliyor. Bremen'in seçmeni gidip Köln'de de kullanabilir. Fransa'nın seçmeni gidip Amerika'da da kullanabilir. Türkiye'de bulunuyorsa buradaki gümrük kapılarında da kullanabilir. Çünkü orada bilgisayar sistemi var. Nerede oy kullanırsanız kullanın sisteme giriyor ve sizin oy kullandığınızı görüyor. Yurt dışındaki oylar da tek tek takip edilmiştir. İstanbul'dan örnek vereyim; İstanbul'da Cumhurbaşkanlığı için toplam 117, Milletvekilliği için de 396 toplam 513 sandıkta itirazlar yapıldı ve bunların da sonuçları takip ediliyor.

Biliyorsunuz 64 milyonun üzerinde seçmenimiz var. 55 milyon 833 bin 172 seçmen oy kullanmış, bu oyların da 1 milyon 37 bin 103'ü geçersiz. Sandığa gitmeyen 8 milyon 295 bin 595 seçmen var. Geçersiz oylarla birlikte topladığımızda sandığa gitmeyen seçmeni 9 milyon 332 bin 698 seçmen iradesini ortaya koymamış... 28 Mayıs'taki seçim, çok daha basit bir seçim olacak. 14 Mayıs'taki seçim bitti ve bu seçimin kazananı olmadı. Türkiye Cumhuriyeti'ni yöneten, yürütenin başı Cumhurbaşkanı güven oyu alamadı seçmenden, şimdi yeniden seçime gidiyoruz. Daha doğrusu yeni bir maça çıkılacak ve bu maç 0-0 başlıyor. Onun için lütfen herkes sandığa gitsin, özellikle gençler, özellikle kadınlar. 14 Mayıs'ta sandığa gitmeyen milyonlarca seçmen, 1 milyonun üzerinde geçersiz oy kullanan seçmen, bu

seçim çok daha basit iki aday küçük normal bir oy pusulası ve biz sağ taraftaki adaya oy verirken şuna da oy vereceğiz aslında; eşitliğe, özgürlüğe, adalet, kardeşliğe, liyakate, hakkaniyete, demokrasiye oy vereceğiz. Tek adam rejimine oy vermeyeceğiz. Demokrasiye oy vereceğiz. Bugün maalesef liyakatsizliği, adaletsizliği, baskıları istikrar diye pazarlamak isteyen bir zihniyet var. Öyle ya bütün gücü bir kişiye verdiğinizde sonuç ortada, tablo ortada, ekonomik kriz ortada, eğitim, adalet, sığınmacılar, Türkiye'nin bütün temel sorunları daha da derinleşiyo. Neden? Çünkü bütün güç bir kişide toplanmış ve bunu istikrar diye pazarlamaya çalışıyorlar. Evet, 28 Mayıs'ta bunun kararını da verecek milyonlarca seçmen, bu adaletsiz düzen devam mı etsin, bu adaletsiz düzen değişsin mi? 28 Mayıs'ta iki aday var. Sağ taraftaki adaya oy vereceğiz ve demokratik hukuk devletini hep birlikte tesis edeceğiz. Tek adam rejimine değil demokrasiye oy vereceğiz. Türkiye'nin yarınını hep birlikte inşa edeceğiz.

İkinci tur

Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi, 'Umutsuz durumlar yoktur, umutsuz insanlar vardır.' Biz CHP olarak kurtuluşun ve kuruluşun partisi olarak, bizim temelimizde, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk vardır. CHP'nin temelinde Kuvay-i Milliye vardır ve biz hiçbir zaman umudumuzu yitirmedik, yitirmeyeceğiz. 28 Mayıs'ta demokrasiyi, baharı, mutluluğu hep birlikte yakalayacağız çocuklarımızın geleceği için, gelecek nesiller için." (ANKA)

Bir yılda ödenecek dış borç 203 milyar doları da aştı

Alaattin AKTAŞ

18 Mayıs 2023 Perşembe

Türkiye dış borçta yeni bir eşiği de geride bıraktı. Merkez Bankası verilerine göre, mart ayı itibarıyla bir yılda vadesi dolacak dış borçta 200 milyar dolar sınırı ilk kez aşıldı. Marttan itibaren bir yıllık dönemde tam 203 milyar 330 milyon dolar dış borcun vadesi doluyor.

“Vadesi dolan dış borç” kavramını **“ödenmesi gereken dış borç”** olarak da okumak mümkün. Ama teorik bir ödemeden söz edildiğini vurgulamak gerekiyor. Borcun içinde öyle kalemler var ki, bu aslında bir yükümlülük ve ancak karşı taraf, yani alıcı talep ettiği takdirde bir borçtan söz edebiliriz.

Örneğin döviz tevdiat hesapları. Bir yıllık dönemde vadesi dolacak 203.3 milyar dolarlık borcun 21.7 milyar doları yurt dışında yerleşiklerin döviz tevdiat hesabı. Bu tutar bankanın yükümlülüğü, yani borcu. Ama bu hesap sahipleri paralarını istemediği sürece bunun ödenmesi gerekmiyor.

Dolayısıyla 203.3 milyar dolar bir yıl içinde vadesi dolacak borç; ama bunun tümünün ödenmesi söz konusu değil. Ne var ki para borç verenin, ister ister; dolayısıyla bu tutar için “bir yılda ödenmesi gereken borç” tanımını da çok yanlış değil.

Rezervle kıyaslamak için

Vadesi bir yıl içinde dolacak borç ya da bir yıl içinde ödenmesi gereken borç, sahip olunan rezervle kıyaslama yapılabilmesi, rezervin yeterli olup olmadığının anlaşılabilmesi için oluşturulan bir veri seti...

Ama rezervin yeterliliği konusunda bir kıyaslama yapılabilmesi için eldeki net rezervin bizdeki gibi negatif olmaması gerekiyor. Bizim artı rezervimiz yok ki bir kıyaslama söz konusu olsun.

Giderek artıyor

Türkiye'nin bir yılda ödeyeceği dış borç öyle birden bire 200 milyar dolar sınırına ulaşmış değil tabii ki. Çok uzun zamandır gelecek bir yıllık dönemde ödenmesi gereken borç 170-190 milyar dolar arasında salınıyor. 2011-2012'de bu tutar daha da düşüktü ve 130-140 milyar dolar civarındaydı.

İşte bu yıl martta ilk kez 200 milyar sınırının üstüne çıkıldı. Bu tutar tümüyle kısa vadeli borcu göstermiyor. Vadesi daha uzun olmakla birlikte ödemesi bir yıl içinde gelecek borçlar da bu 203 milyar dolara dahil.

Tümü kamunun borcu değil

Mart ayı itibarıyla önümüzdeki bir yılda ödenecek ya da diğer bir ifadeyle vadesi dolacak 203.3 milyar dolarlık dış borcun tabii ki tümü kamuya ait değil.

Borcun 39.2 milyar dolarını Merkez Bankası ödeyecek.

Hazine ve Maliye Bakanlığı yurt dışında ihraç ettiği eurobondlar için 3.8 milyarlık ödeme yapacak.

Bankaların borcu 89 milyar dolar. Bu tutarın 34 milyarı kredilerden, 21.7 milyarı döviz tevdiat hesaplarından, 16.9 milyarı banka mevduatından, 16.5 milyar doları da TL cinsi mevduattan oluşuyor.

Vadesi bir yıl içinde dolacak diğer sektörlere ait borç ise 71.1 milyar dolar düzeyinde.

Borç Türkiye'nin borcu!

Şimdi yukarıdaki dağılıma bakıp "**Merkez Bankası ve Maliye Bakanlığı'nın borcu azmış, varsın borcu çok olan bankalar ve şirketler düşünsün**" diyen kuşkusuz çıkacaktır.

Keşke öyle olsa, keşke o kadar basit olsa!

Yurt dışına olan borç, sonuçta kamuya dert...

O ödemeyi yapmak durumunda olan ister banka, ister şirket; dövizini nereden bulacak? Elinde TL banka banka gezecek, olmadı piyasadan toplamaya çalışacak ve bir döviz talebi doğuracak.

O döviz talebi sonuçta dönüp dolaşıp Merkez Bankası'na ulaşacak.

Merkez Bankası ne yapacak; "**Döviz hesaplarınızı azaltın**" diye bankaların boğazını biraz daha sıkacak, bankalar da nefesleri kesilmesin diye KKM'yi daha cazip hale getirmeye çalışacak.

Merkez Bankası'na bu yetmez! İhracatçının dövizine belki daha fazla oranda el koyacak. İhracatçıya ayrıca reeskont kredisi kullandırıp döviz elde etmeye çalışacak.

Bunlar da yetmeyecek, yetmiyor da zaten... O zaman daha fazla swap anlaşması yapılmaya çalışılacak.

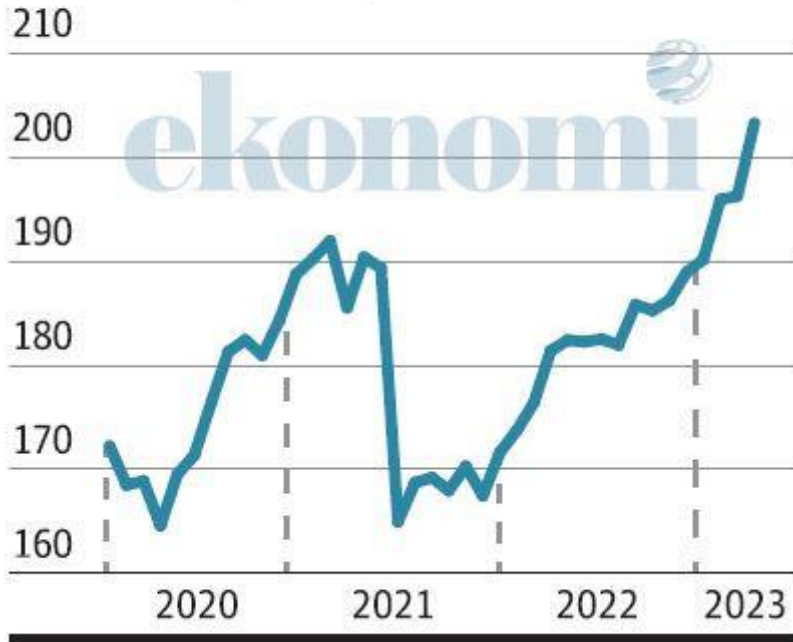
Son dönemdeki artışın nedeni

Vadesi bir yıl içinde dolacak dış borç tutarının 2022'den itibaren arttığı dikkati çekiyor. Bu durum grafikte çok somut olarak gözleniyor.

2021 sonunda 172 milyar dolar olan vadesi bir yıl içinde dolacak dış borç belirgin bir artışla işte son olarak bu yıl martta 203.3 milyar dolara ulaştı.

Geçen yılbaşından bu yılın mart ayına kadar geçen on beş ayda ortaya çıkan bu artışın önemli bir bölümü Merkez Bankası'nın borcundan kaynaklanıyor. Merkez Bankası'na ait vadesi bir yılın altındaki borç tutarı 2021 sonunda 26 milyar dolardı, bu tutar mart ayı sonunda 39 milyarı aştı. Hani son dönemde swap peşinde koşup kaynak yaratmaya çalışıyoruz ya ve bu şekilde bulunan döviz genellikle kısa vadeli ya, işte sonuç!

Vadesine en fazla bir yıl kalan dış borç (Milyar \$)

210 milyar dolarlık rekor dış finansman ihtiyacı

Naki BAKIR

18 Mayıs 2023 Perşembe

Yapılan seçimlerin ardından yeni bir yol haritası ile yoluna devam etmesi gereken Türkiye'yi, dış borç geri ödemeleri, cari açık finansmanı ve deprem maliyetleri dolayısıyla, gelecek bir yılda 200-210 milyar dolayında bir dış finansman ihtiyacının beklediği belirlendi.

Merkez Bankası'nın dün açıkladığı kısa vadeli dış borç istatistiklerine göre kamu ve özel sektörü ile Türkiye'nin gelecek bir yıl içinde yapması gereken toplam dış borç geri ödemesi mart sonu itibarıyla 203,3 milyar dolar oldu. Bunun da 42,7 milyar dolarını merkezi yönetim ve yerel yönetimler ve kamu bankaları olmak üzere kamu, 39,3 milyar dolarını Merkez Bankası, 121,3 milyar dolarla en büyük bölümünü ise özel sektör yapacağı geri ödeme oluşturdu.

Gelecek 1 yılda ödenecek dış borç (Mart., Milyon \$)

MERKEZ BANKASI	39.321
Muhabir açıkları.....	0
Mevduat.....	39.321
GENEL HÜKÜMET	3.846
BANKALAR	89.046
KREDİLER	33.948
DÖVİZ TEVDİAT HESABI	21.675
BANKA MEVDUATI	16.890
Yurt Dışı Şubeler ve İştirakler	5.230
TL CİNSİNDEN MEVDUAT	16.533
Yurt Dışı Şubeler ve İştirakler	8.142
DİĞER SEKTÖRLER	71.117
TİCARİ KREDİLER	52.860
İthalat borçları.....	49.852
Prefinansman ve peşin ihracat	3.008
DİĞER KREDİLER	18.257
KAMU	425
ÖZEL	17.832
Yurt Dışı Şubeler ve İştirakler	3.765
TOPLAM	203.330

Gelecek bir yıl içinde yapılacak dış borç geri ödemelerinin toplam 94,4 milyar dolarlık bölümünü yurt dışı yerleşiklerin Merkez Bankası'ndaki mevduatları ile bankalardaki döviz tevdiat hesapları (DTH) ve TL mevduatları oluşturuyor. Tüm bu mevduat kalemlerinin yüzde 90'ının vadesinin yenileneceği varsayılırsa, gelecek bir yılda bu alanda yapılması gereken toplam geri ödeme 118 milyar dolar civarına düşüyor.

Dış borç geri ödemelerinin yanında, hızla büyüyen cari işlemler açığı da ülkenin dış finansman ihtiyacını büyütüyor. Merkez Bankası verilerine göre geçen yılın mart sonunda 18,3 milyar dolar olan yıllık cari açığın son bir yılda yaklaşık üçe katlanarak bu yılın mart sonunda 54,2 milyar dolar olduğu dikkati çekiyor.

İhracat-ithalat makasının aleyhte açılmaya, dış ticaret açığının büyümeye devam etmesine rağmen cari işlemler açığının iyimser bir tahminle bu düzeylerde kalacağı varsayıldığında bile gelecek bir yıl da net dış borç geri ödemeleri ve cari açık finansmanı toplamında ihtiyaç duyulan dış finansman ihtiyacı 173 milyar doları buluyor.

Depremlerin ilave katkısı

6 Şubat'ta 11 ilde büyük yıkıma yol açan ve üretim, ihracat ve milli gelir boyutları ile genel olarak ülke ekonomisine darbe vuran depremlerin maliyeti de dış finansman ihtiyacını büyüten ekstra bir kalem olarak devreye girmiş bulunuyor.

Aylık ve yıllık cari açığın seyri (Milyon \$)		
	Aylık	Yıllık
Mart 2022	-5.579	-18.279
Nisan 2022	-2.544	-19.717
Mayıs 2022	-5.831	-22.646
Haziran 2022	-2.580	-24.616
Temmuz 2022	-3.458	-28.466
Ağustos 2022	-2.696	-33.326
Eylül 2022	-2.896	-38.944
Ekim 2022	-769	-43.817
Kasım 2022	-3.998	-45.711
Aralık 2022	-5.858	-48.395
Ocak 2023	-10.346	-51.858
Şubat 2023	-8.761	-55.316
Mart 2023	-4.484	-54.221

Depremelerin yol açtığı tahribatın toplam maliyeti resmi hesaplarda 103,6 milyar dolar civarında. Deprem hasarlarının giderilmesinde kullanılacak kaynakların temininde başvurulacak dış borçlanma miktarı ise 30-35 milyar dolar olarak tahmin ediliyor.

Buna göre, gerçekleştirilecek tahmini net dış borç geri ödemesi, cari açık finansmanı ve deprem hasarlarının giderilmesinde kullanılacak miktarın toplamı olmak üzere, yeni ekonomi yönetiminin ilk bir yılında Türkiye'nin bulması gereken dış finansmanın hacmi, kabaca bir tahminle şimdiden 200-210 milyar dolar arasında bir büyüklüğe işaret ediyor.

Dış kaynak maliyetlerinde hızlı yükseliş

Türkiye'nin döviz gelir-gideri makasının aleyhte açılması, cari işlemler açığını büyütürken, cari açığın sağlıklı finansmanına katkı yapacak olan uluslararası doğrudan yatırım girişleri, kredi derecelendirme kuruluşlarınca verilen kredi notlarının dip seviyelere inmesi nedeniyle giderek azalıyor. Ülke CDS'i ise uzun süredir yüksek düzeylerde seyrediyor. Swaplar hariç döviz rezervlerinin "eksi" düzeylerde olması, dış yükümlükleri karşılamayı güçleştiriyor. Yüksek boyutlardaki dış kaynak ihtiyacı dolayısıyla Türkiye, uluslararası piyasalarda yüzde 10-12 düzeylerinde aşırı yüksek dolar faizi vererek borçlanmak zorunda kalıyor. Yeni ekonomi yönetiminin, yapısal reformlarla yeni bir yol haritasını hayata geçirmesi bekleniyor.

Abdulkadir Selvi

AK Parti'nin önündeki en büyük handikap

Cumhurbaşkanı Erdoğan ikinci tur seçim için kolları sıvadı.

Erdoğan, ikinci turda banko kazanacaksınız şeklindeki yaklaşımlara prim vermiyor. Onun yerine birinci turdan daha fazla çalışmak gerektiğini söylüyor. Seçimden birinci çıkmasına rağmen ihtiyatlı.

REHAVETE YER YOK

Ben de AK Parti'yi bekleyen en büyük tehlikenin rehavet olduğuna inanıyorum. İstanbul seçimleri bunun en önemli örneğidir. En büyük yanlış ikinci turu kazandık havasına girmektir.

KUCAKLAYICI KAMPANYA

Erdoğan ikinci turda kucaklayıcı bir kampanya yürütecek. Çok doğru bir tercih. Erdoğan CNN Türk - Kanal D ortak yayınında "Biz kazanınca kimse kaybetmeyecek" demişti. Erdoğan sadece Kılıçdaroğlu'nu hedef alacak. Duru, sade ve net bir kampanya yapacak.

AK PARTİ'NİN SLOGANI

Asıl vurgu, güven ve istikrar olacak. Seçim sloganı olarak, "Doğru adamla yola devam" belirlenmiş. İlk turda "Doğru adam doğru zaman"dı. Ben onu da heyecan verici bulmamıştım. Bunu da bulmadım.

SİNAN OĞAN NE YAPACAK

SEÇİMLERDE aldığı yüzde 5.2 oy oranı ile Sinan Oğan ikinci turun kilit isimlerinden

oldu. Peki Sinan Oğan ne yapacak? Kılıçdaroğlu'nu mu destekleyecek, Erdoğan'ı mı?

1- Sinan Oğan, “Şartlarımız kabul edildikten sonra biz yediemin gibi hükümetin içinde de yer alabiliriz” demişti.

2- Sinan Oğan, cumhurbaşkanı yardımcılığı ve İçişleri ile Dışişleri Bakanlığı isteyecek. Bir ara Milli Savunma Bakanlığı düşünülmüştü.

3- Kılıçdaroğlu'nun Sinan Oğan'a evet demesi bekleniyor. Kılıçdaroğlu, seçimi kazanmak için CHP'nin tapusunu bile verebilir. Ama Ümit Özdağ dışlanarak bu işbirliği yapılamaz.

4- Fakat yüzde 5.2 oy oranı sadece Sinan Oğan'a ait değil. Bunun yarısının Muharrem İnce'nin olduğu biliniyor.

5- Sinan Oğan'ın seçmeni robot seçmen değil. Oğan'la birlikte blok olarak hareket etmesi beklenmiyor.

6- AK Parti, Sinan Oğan konusundaki politikasını netleştirmiş değil.

7- Ancak MHP'den Sinan Oğan'a yönelik sert eleştiriler, oy veren kitleyi rahatsız edebilir.

İYİ PARTİ NE YAPACAK

SEÇİMLERDEN bu yana Meral Akşener'in ağzını bıçak açmayınca “İYİ Parti, Millet İttifakı'ndan ayrılacak mı?” havası oluştu.

Ancak İYİ Parti Başkanlık Divanı toplandı, Kılıçdaroğlu'na destek kararı alındı. Parti sözcüsü Kürşad Zorlu, “Kılıçdaroğlu'nun ikinci turda cumhurbaşkanı olması için var gücümüzle çalışacağız” dedi. AK Parti'nin sloganıydı ama İYİ Parti 28 Mayıs'a kadar “durmak yok, yola devam” dedi. Peki 28 Mayıs sonrası? Seçim bitince ona göre yeni bir değerlendirme yapılacak.

KILIÇDAROĞLU'NA KARŞI ÇIKMIŞTI

Meral Akşener, Kılıçdaroğlu'nun adaylığına karşı çıkmıştı. İYİ Parti'de, “Akşener'in haklı olduğu ortaya çıktı. Kılıçdaroğlu kazanamadı. CHP'lilerin bunu görmesi lazım” görüşü hâkim. Akşener'in de “Şimdi zamanı değil ama kazanabileceğimiz seçimi kazanamadık” dediği ifade ediliyor.

KANDİL İTİRAZI

Akşener, 6'lı Masa toplantısına katıldı. Böylece belirsizlik ortadan kalktı. Toplantıda Akşener'in, Kandil desteği ve HDP'nin görünürlüğünün seçimlerde büyük zarar verdiğini dile getirdiği ifade ediliyor. İYİ Parti'deki görüş bu yönde.

KILIÇDAROĞLU'NDAN BEKLENTİ

İYİ Parti Kılıçdaroğlu'na destek veriyor ama bazı beklentileri var.

1- Kılıçdaroğlu, ikinci turda mevcut konumunu değiştirmeli.

2- Seçimlerde DEVA, Saadet, Gelecek ve Demokrat Parti'nin hiçbir katkısı olmadı. Ancak buna rağmen 39 milletvekilliği aldılar. Bu durum Millet İttifakı'nın tabanında tepkiyle karşılandı. Davutoğlu, CHP listelerinden seçilen Gelecek Partili milletvekilleriyle fotoğraf çektirerek yaptığı paylaşımı, tepki gelmesi üzerine silmek zorunda kaldı.

3- Bu durumda Davutoğlu, Babacan, Karamollaoğlu ve Gültekin Uysal için ilan edilen cumhurbaşkanı yardımcılığından vazgeçilmeli.

4- Meral Akşener tek cumhurbaşkanı yardımcısı olarak açıklanmalı. Böylece beka tehdidi nedeniyle güvence arayan milliyetçi seçmene teminat verilmiş olur.

5- Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş'ın cumhurbaşkanı yardımcılığından vazgeçilmeli. İmamoğlu ve Yavaş belediye başkanlığı görevlerine dönmeli.

GARAJDAN KAÇTILAR

6'lı Masa seçimlerden sonra ilk toplantısını yaptı. Önceden kameraların önünde açıklama yapmak için yarışan liderler, kapalı garajdan kaçmayı tercih etti. Seçim yenilgisinin ardından toplantının olumsuz bir havada geçtiği söyleniyor.

İKİ ELEŞTİRİ

Liderlerin toplantısında Kılıçdaroğlu'na destek yinelenmiş ancak CHP'nin seçim kampanyası ve Kandil desteği konusunda eleştiriler dile getirilmiş. 6'lı Masa ikinci tura moral bozukluğu içinde giriyor. Bu da Kılıçdaroğlu'nun aleyhine bir durum oluşturuyor.

MUHARREM İNCE NE YAPACAK

SİNAN Oğan'a giden oyların yarısının Muharrem İnce'nin olduğu biliniyor. Peki ikinci turda Muharrem İnce'nin kapısını çalan olacak mı? Orasını bilemeyiz ama Muharrem İnce, "Çekilmeseydim bugünkü manzaranın tek sorumlusu olacaktım" dedi. Çekilirken de "Zaten kaybedeceksiniz ama onun sorumlusu ben olmayayım" anlamında konuşmuştu.

KİMİ İŞARET EDECEK

Peki Muharrem İnce, Erdoğan ya da Kılıçdaroğlu'nu işaret edecek mi?

18.05.2023

Zaman zaman düşüncelerini paylaşacağı ama hiçbir adayı işaret etmeyeceği söyleniyor.

Kılıçdaroğlu ikinci turda da kaybederse onun müsebbibi olmak istemiyor.

Hazırlığını 28 Mayıs'a göre değil, seçimlerden sonraya göre yapıyor.

Muharrem İnce şimdiye kadar hep konuşarak siyaset yaptı, bu kez susarak sonuç almayı planlıyor.

ERDOĞAN AKŞENER'İ DAVET EDER Mİ

CUMHURBAŞKANI Erdoğan seçimlerden sonra ilk ziyaretini deprem bölgesine yapacak. Cumartesi günü Kahramanmaraş'ta ve Hatay'da olacak. Defne'de yapımı tamamlanan devlet hastanesini ziyaret edecek.

Erdoğan, Defne Devlet Hastanesi ziyaretine Meral Akşener'i de davet etse müthiş bir jest olur.

ÇOCUK HAVUZU DEMİŞTİ

Biliyorsunuz Meral Akşener, Defne Devlet Hastanesi'nin temel atma törenini eleştirmiş, "Boş araziye, bir demir kafes koymuşlar. Görseniz, çocuk havuzu kadar. Üstüne de mikserden beton döktüler. Alın size, AK Parti usulü, temel atma töreni. Güler misin, ağlar mısın?" demişti.

Akşener'in çocuk havuzuna benzettiği yerde 45 günde modern bir hastane yapıldı. Ben olsam Erdoğan'ın yerinde, çocuk havuzunu gezdirmek üzere Meral Hanım'ı davet ederdim.

Esfender KORKMAZ

18 Mayıs 2023 / 00:01

Dünyada demokrasi düşüşte

Dünyada demokrasi endeksi düzenleyen kurumların tamamı, son 20 yılda demokraside düşüş yaşandığını, dünyada otokrasinin arttığını vurguluyor. Bu kurumlar Türkiye'nin de dünyada demokraside en çok kan kaybeden ülkeler arasında olduğunu da söylüyor.

1- Freedom House (Dünya Özgürlükler Evi) 1972'den beri, bütün ülkelerde doğrudan anket yaparak, sivil toplum örgütleri ile görüşerek, demokrasi endeksi düzenliyor. Freedom House 2019 raporunun başlığı "**Dünyada demokrasi inişte**" şeklindeydi. 2023 raporuna göre de, 2022 yılında dünyada siyasi haklar ve sivil özgürlükler açısından özgür olmayan nüfus oranı artış gösterdi.

2022 yılında; insan hakları ve siyasi özgürlükler açısından dünya nüfusunun yalnızca beşte birinin özgür olduğu anlaşıyor.

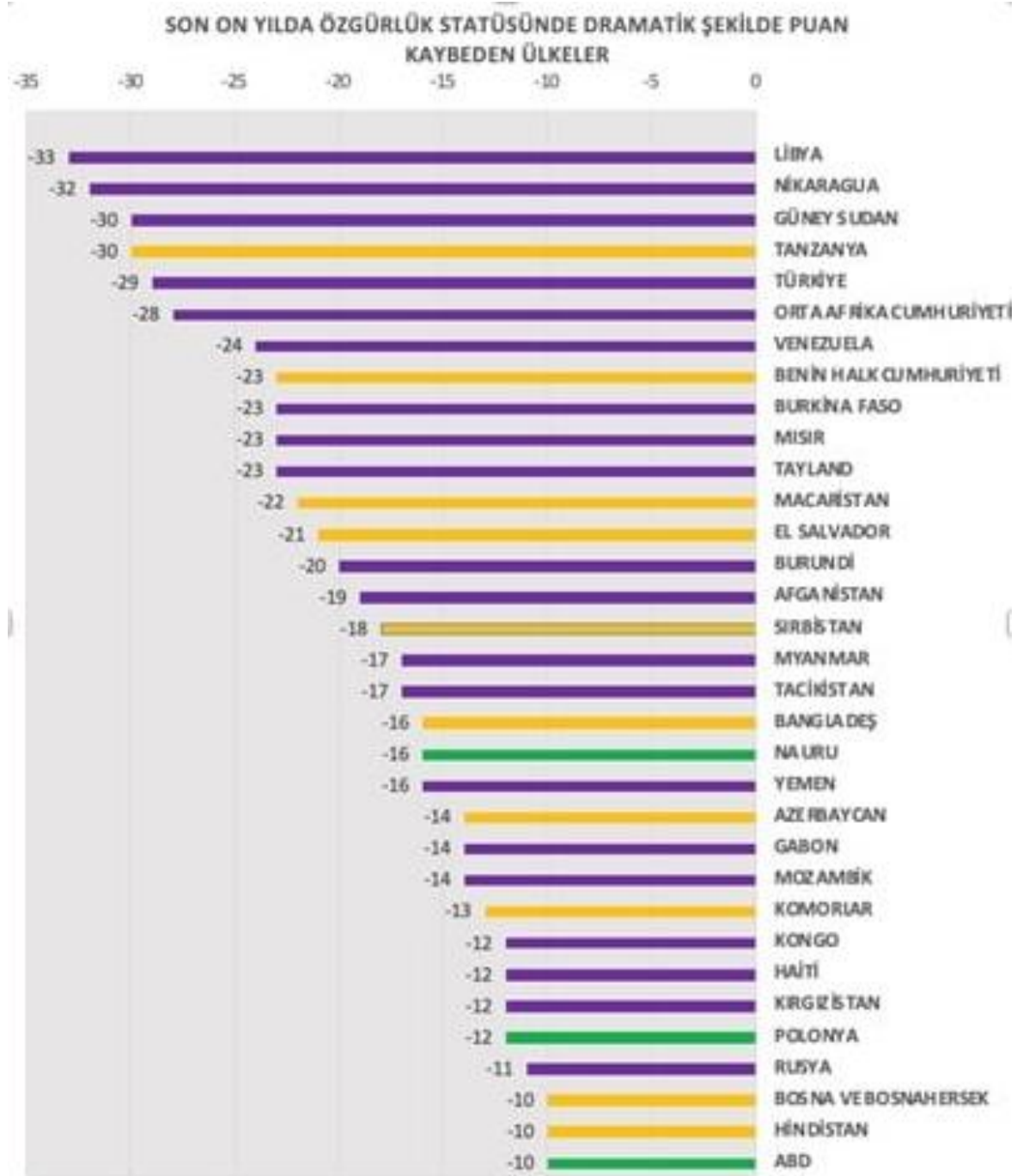
2005 yılında dünya nüfusunun yüzde 46'sı insan hakları ve siyasi özgürlükler açısından özgür statüde iken, 2022 yılında bu oran yüzde 20'ye geriledi.

Yine 2005 yılında sivil haklar ve siyasi özgürlükler açısından dünya nüfusunun yüzde 17,9'u özgür olmayan statüde iken, 2021'de bu oran yüzde 41'e yükseldi.

2022 DÜNYA NÜFUSUNA (7,9 MİLYAR) GÖRE ÖZGÜRLÜK (yüzde)		
	2005	2022
ÖZGÜR	46	20
KISMEN ÖZGÜR	17,9	41
ÖZGÜR DEĞİL	36,1	39

Dünyada son on yılda demokraside en fazla gerileyen ülkelerin başında eksi 33 puanla Libya geliyor. Dördüncü sırada eksi 29 puanla Türkiye geliyor. Aşağıdaki

tabloda İnsan Hakları ve Siyasi Özgürlükler olarak; mor renk özgür olmayan, turuncu kısmen özgür ve yeşil renk de özgür ülkeleri gösteriyor.

Freedom House, 2022 raporunda; diktatörler ve otokratlar; "Son on beş yılda, kendi siyasi ve ekonomik güçlerinin yanı sıra demokrasilerden gelen baskının azalmasıyla güçlenerek kendileri için daha elverişli bir ortam yarattılar. Otokrasiler ideolojiye ve insan refahına dayanmıyor. Bunun yerine, otokratların suistimalleri üzerindeki kontrolleri en aza indirmeye ve iktidardaki hâkimiyetlerini sürdürmeye yönelik ortak çıkarlarına dayanıyor. Bu düzen tarafından yönetilen bir dünya, gerçekte silahlı çatışmalar, kanunsuz şiddet, yolsuzluk ve ekonomik dalgalanmalarla dolu bir

düzensizlik olacaktır. Bu tür küresel istikrarsızlık ve güvensizlik, insan yaşamında önemli bir maliyete sahip olacaktır." diyor.

Dünyada; Freedom House dışında demokrasi endeksi yapan iki önemli kuruluşun tespitleri de aynı paraleldedir.

*The Economist'in araştırma bölümü Economist Intelligence Unit (EIU)Demokrasi Endeksi,

*İsveç merkezli V-Dem Enstitüsü,

Dünyada demokrasinin gerilediğini ve ağır bir tehdit altında olduğunu söylüyor.

2-İntelligence Unit (EIU), Demokrasiyi şekillendiren unsurlar olarak:

*Seçim süreci ve çoğulculuk,

*Sivil özgürlükler,

*Devlet fonksiyonları,

*Politik katılım,

*Politik Kültür'ü dikkate alıyor.

EIU'nun değerlendirmesinde ülkeler, **'tam demokrasi', 'kusurlu demokrasi', 'hibrit (karışık/melez) rejim'** ve **'otoriter rejim'** olarak dört kategoriye ayrılıyor. Türkiye, hibrit rejim kategorisinde yer alıyor.

İntelligence Unit'e göre; 2020 Dünya nüfusunun yalnızca yüzde 8,4'ü tam demokrasi, üçte birinden fazlası ise otoriter yönetimler altındadır.

2- İsveç merkezli V- Dem Enstitüsü, her yıl Liberal Demokrasi raporu hazırlıyor. 2022 raporuna göre;

*2021'de ortalama demokratik haklar 1989 yılı seviyelerine indi. Son 30 yıllık demokratik ilerlemeler yerini otoriterliğe bıraktı.

*Dünya nüfusunun yüzde 70'i, yani 5,4 milyar insan diktatörlükle yönetilen ülkelerde yaşıyor.

*Demokrasi ile yönetilen ülke sayısı 2012 yılında 42 iken 2021'de 34'e geriledi.

İnsanlık zaman zaman otokrasi tuzağına düşüyor. Toplumun demokrasi talebi azalıyor. ABD'nin Trump'tan kurtulduğu gibi; demokrasi bilinci olan ülkeler bu tuzaktan çıkabiliyor.

İbrahim Kahveci

Bu yazıyı 5-10 yıl sonra okuyun

Takım tutar gibi parti tutmak, hatta lider peşine takılmak da nedir? “Ben AK Partili bile değilim ben direk Reisçiyim” demek mesela... Bari parti tutsaydın da en azından bir fikrin, bir duruşun olurdu.

2015 yılından beri sürekli yazıp dikkat çektiğim bir konu var: **Türkiye önce Arjantin olacak ve sonra da Venezuela olacak...**

Allaha çok şükür ki geçen yıl Arjantin olduk. Ve yine Allah’a çok şükür ki önümüzdeki dönemde Venezuela olacağız!!

Hatta ilk adımı da attık.

Merak edenler bu konunun ne ifade ettiğini eski yazılarımdan tekrar okuyabilir.. Ama ben yine de kısa bir özet geçeyim:

Arjantin olmak demek finansal yıkım yaşamak demektir. Yüksek enflasyon, yüksek işsizlik, yoksulluk vs vs... Ama Arjantin’in bir başka özelliği daha var: **Arjantin uzun yıllardır YAPISAL YIKIM yaşıyor.**

Bir zamanlar dünyanın en zengin 7. ülkesiyken şimdi 27. sırada yer alıyor ve burnu hiç beladan kurtulmuyor. Benzer sürece Türkiye’de girmiştir. Net... (Altta biraz anlatacağım)

Ya Venezuela... Orada ise Chavez diye bir başkan vardı. **Chavez ‘yerli-milli’** söylemleri ile adeta ülkesini içeri kapattı. Ardından Venezuela ordusu darbe yaptı ama Venezuela Halkı sokağa çıkarak askeri darbeyi püskürttü. (ne kadar benziyoruz...)

Sonra Chavez referandumlarla yetkiyi kendisinde toplamaya başladı. Ve **Chavez tek adam oldu...**

Chavez referandumlarla tek adam olurken o ülkede 'orta sınıf' diyebileceğimiz kesim buna karşı çıktı. '**Ne asker ne tek adam**' dediler ama çare olmadı. Venezuela Halkı Chavez'i kurtuluş olarak gördü ve referandumları onayladı.

Venezuela'da orta sınıf diyebileceğimiz önemli bu kesim ülke yaşanmaz hale geldiği için ülkelerini terk etti. Şimdiki kamyon şoförü Başkan Maduro "ABD'de tuvalet temizliyorlar ama ülkelere gelmiyorlar" diyor.

Geride kalan Venezuelalıları mı? Onlar açlıktan 7 kilo zayıfladılar. Venezuela sözde milli duruşunu açlık sefalet olarak ödüyor. Maduro ise milyarlarca dolarını dış ülkelere gezdiriyor.

Gelelim Türkiye'ye...

"Bir ülkede adalet çökerse o ülke çöker."

RT Erdoğan.

Benim taraftarıma farklı bir hukuk, benim karşımda ise farklı bir hukuk... (uygulama). Bugün Türkiye'nin adalet göstergeleri Afrika ülkelerinin bile gerisinde. Bu adalet çöküşünün maliyetini hem şimdi ödüyoruz hem de yıllar geçtikçe daha fazla ödeyeceğiz.

Ama bundan daha önemli mesela var: Ülkemizde eğitim kalitesi felakete gidiyor. Aileler adeta iyi bir eğitim için bütçelerini buna ayırmak zorunda kalıyor. Paralı eğitim ise fırsat eşitliği denilen "maddi durumdan yoksun ama zeki çocukların fırsat yakalamasını" imkansız hale getiriyor.

Ülke olarak ortalama zeka ve kaliteyi kaybediyoruz.

Onca İHA-SİHA teknolojisine rağmen ülke ihracatının değeri artmıyor. Değersiz üretim ise ucuz işgücü ve yoksulluk olarak karşımıza çıkıyor. Ve burada da fatura giderek artmaktadır.

Mesela bir çok tıp fakültesinde kadavra görmeden mezun olan doktorlar nedeniyle ölmemesi gereken binlerce insan ölecektir. Bunu şimdiden bilelim ve erken ölmeye de hazır olalım.

Ayrıca eğitimin özendirici etkisini de yok ediyoruz. Bir örnek vereyim: 2018-2022 döneminde okur-yazar olmayan bir erkeğin geliri %125,1, bir okul bitirmeyen erkeğin geliri ise %115,4 artarken yükseköğretim mezunu bir erkeğin geliri %91,9 ve yükseköğretim mezunu bir kadının geliri ise sadece ve sadece %79,5 arttı.

18.05.2023

Hem eğitimde hem de cinsiyette feci bir ayrılık yaşıyoruz. Son 4 yılda erkeklerin geliri %108,8 artarken kadınların gelir artışı sadece %91,9'da kalmıştır.

Bir toplum eğitimde ve cinsiyette bu kadar ayrımcılığı kaldıramaz. Bu net...Veya bu anlayış karanlık orta çağa gidişten başka bir şey değildir.

Daha önce verdiğim şu doğum rakamlarına bakın. Ülkede ekonomik beklentilerin ve ekonomik durumun bizi getirdiği yeri en iyi orası ifade ediyor. Aile başına 2,1 olması gereken doğum sayısı 2016 sonrası bu seviyenin altına düşerek 2022'de 1,62 oldu. Geriden nüfus gelmiyor... Bu çok net ve en vahimi...

Millet çocuk yapmıyor ve bu oran Ülkemizde bir çok Bölgede AB'nin bile gerisine düşmüş durumda.

Ama hepsinden önemlisini henüz söylemedik: Siyasette her gün birbirinin tam zıttı söylemlerde bulunurken bunları da İslam'ı görünümle süslediğimizde geriden gelen neslin inanç dünyasını yıkıyoruz.

Bu kadar deisti kim nasıl yetiştirdi? Bu sorunun cevabı sanırım bizim en fazla aramamız gereken nokta olsa gerek...